J. Krlín:

Rozmach katolických revuí.

V r. 1918 byli jsme my, čeští katolíci, dosti chudí na časopisy. A ty, které byly, vycházely nepravidelně a vnitřní svou náplní nedosahovaly nikterak výše našich odpůrců. Tehdy byla „Studentská hlídka" přetvořena na „Život", který vtrhl do českého prostředí nebojácně a po několik let byl tribunou mladých lidí. Seskupil kolem sebe řadu pracovníků z různých oborů a mnohé z nich i vychovával.

Během dob „Život" nedostačoval a pak se i měnil. Proto několik jednotlivců, nespokojených s dosavadním stavem, hlavně přepolitisováním života katolického, začalo vydávat nový časopis s význačným názvem: *„Rozmach"* Tato revue sloužila několik let věrně katolické myšlence, a když splnila své poslání, ustoupila „Akordu".

„Život" si všímal celého života, nezapomínaje hlavně na duchovní hodnoty, jichž bylo lidem tolik třeba. Ovšem problémů, které bylo nutno řešiti, bylo veliké množství, takže nebylo lze soustavně věnovati pozornost určitým odborům a kulturním fondům. I nastávalo rozlišování a touha několika pracovníků v určitém odboru, vydávati nový časopis, který by byl věnován toliko jistému odvětví myšlenkovému. Prvý, kdo tu touhu uvedl v čin, byl mladý dominikánský kněz, který od počátku byl spolupracovníkem „Života", P. Brajto, pseudonym Bořita). A tak před třemi lety k radosti všech byl vydán prvý svazek časopisu pro prohloubení duchovního života, nazvaný výstižně „Na hlubině" V tom názvu jest celý jeho program, který, díky Bohu, časopis plní svědomitě a ustavičně.

Mladí dominikáni olomoučtí měli veliké štěstí: nalezli ve svém převoru, knězi inteligentním, dobrém a zkušeném, P. Soukupovi, vůdce a rádce vzácného pochopením a prací. Díky jeho vedení časopis překonal všechny obtíže a dnes skutečně působí radost čísti jej. A nyní se olomoučtí dominikáni odhodlávají k novému činu: Zakládají časopis pro křesťanskou filosofii, čtvrtletník „Filosofickou revui", jejíž číslo vyšlo po svátcích za redakce odchovance římského Angelika, P. Habáně. Tento rozkvět jest radostný a jest velikou nadějí do budouc-

nosti. Neboť novou revuí bude se dostávati zdravé myšlenky každému a prohlubováním filosofického myšlení budeme rychleji dospívati prohlubování náboženskému. Čeho národ nejvíce potřebuje, toť poznání základních pravd. Bez toho poznání nelze dosáhnouti náboženské obrody v národě, k níž všichni pracujeme. Proto jest vznešeným poslání „Filosofické revue", jíž přibývá silný pracovník na vinici Páně.

Jest zajímavo sledovati rozmach našich časopisů v číslech. „Život" míval na 3000 odběratelů, a „Na hlubině" jich má již v novém ročníku na 5000. Přes to, že drahota jest veliká, a peněz málo, přes to přibývá ustavičně těch, kteří předplácejí časopisy, a kteří si raději odeprou zábavu, ale koupí si časopis. A to jest zjev, který svědčí nejen o obětavosti, nýbrž i o lásce a touze po životě v duchu myšlenky. Takovým způsobem se připravovala renesance ve všech krajích, a dá Bůh, že se připravuje, zvolna sice, ale jistě i u nás.

Všimnu si, alespoň v přehledu, obsahu jednotlivých katolických časopisů, jak se nám jeví v prvých číslech právě vydaných. Všeobecně lze říci, že všechny časopisy uspokojují a projevují snahu vedoucích stoupati stále výše a výše. Vpravdě krásně začíná „Filosofická revue" a v nové úpravě „Na hlubinu", která jest vyzdobena umělecky provedenými dřevoryty.

„Filosofická revue" velký formát o 48 str., předplatné 35 Kč, pro studenty 20 Kč. Obsahuje úvodní programovou studii redaktorovu o radosti z pravdy, o významu filosofie, jejího poměru k ostatním vědám a poměru filosofie k životu. „Poznání pravdy má význam pro život, poněvadž pravda jest vlastně životem lidského ducha." Dr. Boskovič, O. P. ze Záhřebu, začíná studii o problému poznání, jednoho z nejdůležitějších problémů filosofických, a na kterém ztroskotalo tolik filosofů. Poukazuje na obtíže jeho a opíraje se o nauku doktora Andělského, stanoví správnou definici poznání, a vykládá ji. „Poznání jest skutečné zdokonalení rozumu a spočívá v tom, že poznávající tím, že poznává, má nějakou dokonalost, má formu věci." Co jest pravda? táže se P. Soukup, O. P. Jsou tu sneseny myšlenky o pravdě sv. Tomáše Aq., sv. Augustina a jiných hlubokých myslitelů. Dr. J. Lindworský, S. J. píše o příčinném myšlení u primitivního člověka, kritisuje výklady různých badatelů na tomto poli a uvádí konkrétní běh příčinného myšlení, jak jej známe ze zkušenosti a aplikuje jej na primitivního člověka. V poslední části studie se pak obírá problémem kouzelnictví. „Duše primitivního člověka nezůstává nám v podstatě zavřenou knihou." Bohatou a věcnou jest i akutní studie dra Jar. Beneše o psychoanalyse. Je to kapitola z velikého díla, které brzy vyjde ve Vzdělávací knihovně katolické. Dr. Hynek napsal studii psychologickou o kořenu všeho zla a dr. Jar. Hruban o estetické intuici. Dr. Birnbaumová uveřejňuje stať o ochraně památek, dr. Fučík o základech konstruktivismu a Štorm o náboženství a umění Jana Zrzavého. Konečně obsahuje číslo řadu cenných kritik a poznámek. Jak jest viděti z tohoto stručného přehledu, zaslouží „Filosofická revue" pro svoji bohatost a pro svoji vážnost, aby byla čtěna co nejvíce.

Archa. 2. svazek, roč. XVI. Red. Em. Masák. Tímto obsáhlým číslem nastává změna potud, že „Archa" napříště nebude vycházeti jako sborník, nýbrž jako čtvrtletník, což má býti krokem k jejímu úplnému obnovení, z čehož lze míti jen radost. „Archa", zdá se, překonala již krisi a stává se dobrým literárně-uměleckým časopisem. Sdružuje starší i mladší spisovatele a všímá si čile literárního života nejen u nás, nýbrž i za hranicemi, hlavně polského a francouzského. Dva znamenití překladatelé, dr. Kárník a O. E. Babler přeložili výstižně krásné básně některých básníků polských, Kasprowicze, Tmoima a j. Odvalil překládá Duhamelovu studii o Claudelovi (bylo by lepší vzíti některou moderní studii o Claudelovi, jichž jest dosti). V čísle čteme verše Bablerovy, Střížkovského, Fr. Kašpara, několik zdařilých pros a několik studií Hlouškových o lyrice Jakuba Demla, Peckovu essay o dílu a člověku, Horákovu o moderních románových životopisech světců, Zamykalovu stať o básnické tvorbě Dostálově z let bohosloveckých a delší studii Bečvanovu o grafiku Vaňácovi. Celkem obsah bohatý a pestrý. Vydává Družina literární a umělecká v Olomouci. —

Na hlubinu. IV. 1. Vyd. Dominikánský klášter v Olomouci. V prvém čísle této revue se setkáváme se známými již jmény: čteme krásné stati Durychovy, Habáňovy, Soukupovy, Brajtovy a j. a j. „Cesta k nábožnosti", píše P. Soukup, „jest základem budovy duše a ctností. Jest zakotvením v Bohu. Jak nastoupiti tuto cestu a jak po ní jíti, toť první životní otázkou pro člověka, toužícího po ctnosti. Nastupuje se cesta nábožnosti upevňováním v duši pojmu svrchovanosti Boží." P. Brajto začíná řadu důležitých statí o vnitřní modlitbě, opíraje se o názory sv. Terezie Ježíšovy. „Nemožno lépe vyjádřiti smysl vnitřní modlitby,

než jak to učinil Blosius: Duše se zbaví vnitřní modlitbou všeho lidského a oděje se sklony božskými a přetvoří se Bohem." P. Héris píše v hluboké stati, již třeba čísti, abychom poznali velikost Boží dobroty a lásky, o tajemství vtělení Ježíše Krista. „Proto můžeme tvrditi, dí, „že pokud jest nám možno vniknouti do Božích úradků, že pravým důvodem Vtělení Syna Božího jest naše Vykoupení." Jako příloha bude vycházeti v letošním ročníku překlad nádherného dílka sv. Bonaventury „Cesty duše k Bohu" v překladu sv. Jana, františkána. „Na hlubinu" zahajuje slibně nový ročník a zasluhuje, aby byla co nejvíce rozšířena a co nejopravdivěji čtena.

Akord, II. roč. č. 1. Nákl. L. Kuncíř. Red. Jar. Durych a dr. Dostál. 30 Kč. Básnicky psaná stať Durychova o národní svatyni španělské, Montserratu. Překlad jemné a krásné básně velikého básníka a nadšence pro sv. Františka, Louis le Cardonnela: Svatý František s cikádou. Studie dra Dostála o kulturní politice. Vážný článek P. Mansveta Stona, O. Cap. proti účasti kněží na politickém životě. „Líto jest mi těch milionů hodin, které kněží celkově v poslední době věnovali politice a věnovali marně. Stranu před poklesem nezachránili. Ty miliony hodin patřily vlastně Pánu Bohu, vlastní duši a církvi a těm milionům u nás, kterým je měli dáti... Dejte miliony hodin tomu a těm, jimž jste povinni je dáti svým vysvěcením na kněze a nedávejte jich tomu (straně politické), čemu pomoci není ve vaší moci." J. Durych píše o Bellocovu Panu Petrovu. P. Eisner několik poznámek o Durychovi. O. Vaněčková o basilice svatého Prokopa v Třebíči na Moravě. Zajímavou je stať St. Wendkiewicze o ideálech františkánských a knize t. zv. západní kultury. „Kulturu jest potřebí organisovat společensky tak, aby její současný stav i další její vývoj byl zabezpečen před náhlým zřícením se v nicotu."

Sociální rozhledy, IV. roč. č. 4. Adm. Brno, Běhounská 22. Red. dr. B. Vašek. Revue, která vážně pod zorným úhlem zásad křesťanských řeší sociální problémy doby současné a seznamuje se sociálním vřením v cizích zemích. Dr. Václavek píše o poměru dělníka a podnikatele, všímaje si hospodářského stavu u nás i v cizině. Komůrka: Boj velmocí o kontrolu surovin stálým nebezpečím světového míru. Dr. Vašek uveřejňuje stať o velikém francouzském pracovníku charity, prof. B. Ozanamu. Cituje jeho názory na charitativní práci, názory proniknuté hlubokými myšlenkami a hlubokou láskou ku potřebujícím. Ing. J. Šesták o národohospodářské a sociální stránce přebudování zemědělských staveb na našem venkově. Bohatou jest část věnovaná přehledům a literatuře. „Sociální rozhledy" zasluhují co největší podpory.

Časopis katolického duchovenstva. Roč. 69. (49.), seš. 10. Red. dr. Ant. Podlaha. Řada vážných statí theologických a filosofických. Dr. J. Miklík, C. S. S. R. Čtení „ipsa" (Gen. 3, 15) v nové opravené Vulgátě; J. Šafránek: Karel Alois Vinařický; dr. J. Kachník, Ctnosti mravní u sv. Tomáše Aquinského. J. Tichovský, O prostředcích farní duchovní správy. P. Klemens Minařík, Provinciál Bernard Sannig. Dr. Al. Soldát, Codex iuris canonici. Z drobných statí uvádím pojednání dra A. Podlahy: Z bibliografie a ikonografie svatováclavské, statě Salajkovy, Domabylovy, Hronkovy a Miklíkovy.